

GIL 147 Mutiloako domoko meatzegunea (Troya meatzea)

Dekantazio-putzuak nolabaiteko naturalizazio-prozesua izan du, eta ingurumen-balio batzuk hobetu ditu

Kokapena

- **Koordenatu geografikoak:**

Lat.: 43°02' 27,4" N

Long.: 2°17' 18,20" W

- **UTM koordenatuak:**

X: 557.958,00 m

Y: 4.765.602,00 m

Nola iritsi

Troyako meatzea (1. irudia) Mutiloa eta Gabiria udalerrien artean dago.

Troyako meatzera Ormaiztegitik joan daiteke, SW norabidea hartuta, GI-3540 errepidetik (Gabirialde Kalea). 1 km egin ondoren, ezkerretara joko dugu (Ugarana auzora), eta meatzearen instalazioetara eramaten duen bidea hartuko dugu; beste km bat egin ondoren, hondakindegietara iritsiko gara, edo, 2 km eginda, lohi-putzu eta instalazioetara.

Egokituta dagoen aldera iristeko, Mutiloa herritik joan daiteke edo Zeraindik, meatze-barrutiko argibideei jarraituz.

Mineralak erauzteko guneko aztarnak.

GILaren deskribapen laburra

Mutiloa-Zerain konplexu polimetalikoa Mutiloako domoaren inguruan eratutako gorputz minerelek osatzen dute, zeinek Aptiarreko plataforma karbonatutako unitate bat baitute ostalari gisa. Mutiloako domoak, bere garapen zinematikoaren bidez eta faila perirradial sakonen ekintzaren bidez, aukera eman zuen, zenbait fasetan, fluido mineralizatzaileak gora igo zitezen; batzuetan, gainazaleraino iritsi ziren, eta sakonera txikiko itsaso bateko plataforma karbonatatu baten sabaiko ildoetan era sedimentarioan ezarri ziren, eta, zenbaitetan, filoi polimetalikoetan kokatu ziren. Bi mekanismoek, ondoren, kareharri-masa zabaletako metasomatismo handia eragin zuten, eta masa horiek birkristalizazioko dolomia eta siderita bilakatu ziren. Ezagutzen den gorputz nagusia Troyako hobia da, 3,5 milioi tona sulfuro polimetalikoz osatua: burdin sulfuroak dira nagusi (pirita-markasita-kalkopirita), eta zink sulfuroen eduki handia du; horrek eragin zuen Troyako meatzea ustiatzea (1986-1993). Mineral sekundario moduan, galena, barita eta zilar sulfuroak ditu. Hobi hori 200-300 m-ko sakoneran dago, eta geometria subhorizontala du; gehieenez 400 m zabal da, eta ia 2.000 m luze. Hiru eta hamabost metro arteko lodiera du. Mutiloako domotik iparraldera dago. Troyako meatzea ganbera eta pilare bidez ustiatu zen; hala, % 75-78 berreskuratu ahal izan zen. Minerala uhal garraiatzaile bidez ateratzen zen meatzetik ikuztegiara. Han, flotazio-gelaxka bidez, metalak banantzen ziren. Ustiatzailea EXMINESA izan zen, Kanadako COMINCO LMTED enpresaren filiala Espainian.

Domotik hegoaldera, kareharri urriago batzuetan errotuta, mineralizazioak nagusiki filoi-motakoak dira, baina gainazalean gertatu dira. Hori dela eta, antzinatek, tokiko meatzeak sortu dira, eta, zenbait aldi historikotan, filoiak ustiatu dituzte berunaren, burdina-

Galeria nagusiaren sarrera, Jurasikoko kareharrietan zulatua.

ren (batez ere), zilarraren eta baritaren bila. “Zerain konplexuaren” inguruko ustiapenak aire zabalekoak zein lurpekoak izan dira, eta horrek aspaldiko indusketa-sare bihurri bat sortu du, bai eta industria-egiturak ere (labeak, ikuztegia, garraiorako burdinbidea, kableak...).

Meatze hau izan zen Euskadin aurkitutako zuten azken hobi “garrantzitsua”. 1972an aurkitu zuten meatzea, eta EXMINESAk kudeatu zuen; 1986etik 1993 arte ustiatu zen.

Behatzeko punturik onena

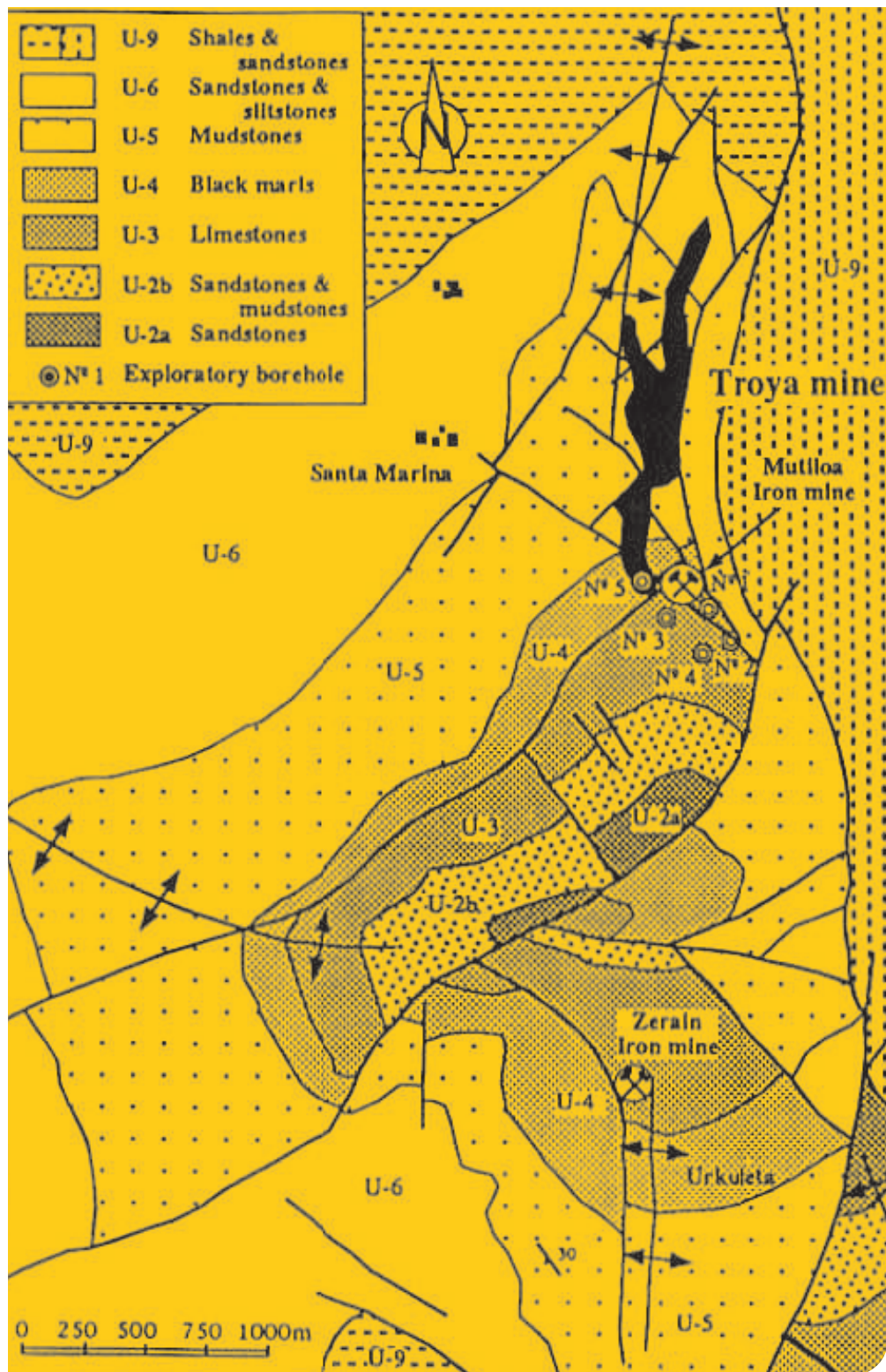
Meatze-instalazioak ezagutzeko prestatutako bidezidorra.

Erlazionatutako GILak

- **Geografikoki:** Ez dago.
- **Gaiari dagokionez:** GIL 145, GIL 148.

Mutiloako meatze-ibilbidearen panela.

Troyako meatzearen inguruko eskema geologiko xehea (Fernández-Martínez Velasco, 1996).

GIL-aren balorazioa

Balorazioa		Baxua	Ertaina	Altua	Oso altua
Interes zientifikoa	Geomorfologikoa				
	Hidrogeologikoa				
	Tektoniko/Estrukturala				
	Estratigrafikoa				
	Paleontologikoa				
	Petrologikoa				
	Mineral-hobiak				●
	Beste batzuk				
Interes ekonomikoa (erauzketa)			Iraganean ●	Potentziala	Martxan
Interes kulturala:					
Oharra:	Gaur egun, publiko orokorraren bisitetarako egokituta dago.				

Bibliografia espezifikoa

- Fano, H., Fernández, J., García Portero, J., Martínez, R., Muñoz Jiménez, L., Ojembarrena, L., eta Vicuña, J. C., 1989. "Recursos mineros del Complejo Urganiano, Excursión nº 5, XII Congreso Español de Sedimentología". Guía de Excursiones Geológicas, 178-225.
- Fernández-Martínez, J., 1989. "Criterios sedimentológicos en la definición de un área de interés metalogenético en torno a Mina Troya (Guipúzcoa)". XII Congreso Español de Sedimentología. Leioa-Bilbao, Simposios y Conferencias: 319-329.
- Fernández-Martínez, J., Fano, H., Ojembarrena, L. eta Martín, S., 1992. "La mineralización de Pb-Zn de Mina Troya (Guipúzcoa)". Recursos Minerales de España: 985-998.
- Fernández-Martínez, J. eta Velasco, F., 1995. "Sedex and MVT Orebodies of the Troya Zn-Pb carbonate-hosted deposits, northern Spain", International Field Conference on Carbonate-Hosted Zn-Pb Deposits. Extended Abstracts. Society of Economic Geologists, 79-82 or.
- Fernández-Martínez, J. eta Velasco, F., 1997. "Sedex and MVT Orebodies of the Troya Zn-Pb carbonate-hosted deposits, northern Spain". Economic Geology (Special Monogr.): 79-82.
- Manera, A., 1987. "El yacimiento pirítico-polimetálico, Mina Troya". Boletín Geológico y Minero, 98(2): 177-189 (13 or.).
- <http://mti-minas-euskadi.blogspot.com.es>